

πολύ τὸν Εὐρωπαϊσμό. Ὁ Εὐρωπαϊσμός εἶναι τώρα ὅ,τι στὰ παλιὰ τὰ χρόνια ὁ Ἑλληνισμός. (Τὸ σημείωμα τοῦτο τὸ ξανακοιτάζω τώρα καὶ τὸ ἀντιγράφω, γιατί λυπάμαι νὰ τὸ σβύσω· σὺν καὶ νὰ ἦθελα νὰ πῶ, καθ' ἑαυτὸν, ποὺ τώρα δὲν τὸ ξεχωρίζω καὶ πολὺ καθαρὰ. Ἄς εἶναι.)

81

Ποῦ εἶν' ἡ περίφημη **πρωτοτυπία**, καθὼς οἱ ἄπλοι τῇ φαντάζονται, «πνεῦμα κατερχόμενον ἐν εἴδει περιστερᾶς;» Ἀνάψ' ἕνα φανάρι καὶ ζητήστε τὴν. Παίρνω τὴν πρωτοτυπώτερην ἰδέαν τοῦ καιροῦ μας ποὺ σκορπίστηκε παντοῦ ὅπου στοχαστικός, κι ἄστραψε καὶ βρόντησε παντοῦ ὅπου νόηση καὶ καρδιὰ τώρα τελευταία. Τὴν ἰδέαν τῆς φιλοσοφίας τοῦ Νίτσε: τοῦ παντοτινοῦ γυρισμοῦ τῶν πάντων. Ὁ Hoffing μᾶς λέει πὼς ἡ ἰδέα εἶτανε τῶν Πυθαγορικῶν καὶ τῶν Στωϊκῶν. Ὁ Fouillée μᾶς θύμισ' ἕνα τετράστιχο τοῦ Γκυγιὼ ποὺ τὴν ἐκφράζει, πρὶν ἀπὸ τὸ Νίτσε, τὴν ἰδίαν τὴν ἰδέαν, ἐπιγραμματικώτατα. Μὰ δὲν ὑπάρχει πρωτοτυπία; Μὰ πὼς μπορεῖ νὰ μὴν ὑπάρχη, ἀφοῦ ὑπάρχει μεγαλοφυΐα. Ἰπάρχει καὶ παραὑπάρχει. Μὰ εἶναι κάτι ἄλλο, κάπως πολὺ διαφορετικὸ κι ἀπ' ὅ,τι ὁ ἄπλος τῇ φαντάζεται, «πνεῦμα κατερχόμενον ἐν εἴδει περιστερᾶς.»

82

Οἱ Ρωμιοί. Τὸ στοιχεῖο τους. Ἐμποροὶ καὶ ποιητές. Ἀπ' αὐτοὺς κρέμεται ἡ Ρωμοσύνη. Τὸ ξανάνοιμα καὶ τὸ μεγάλωμά της. Τὸ παραστράτισμα τοῦ ἔμπορου, ὁ πολιτευόμενος. Ποῦ τὴν ἔχει τὴν πολιτικὴν ἐπάγγελμά του. Τὸ παραστράτισμα τοῦ ποιητῆ, ὁ ρήτορας τοῦ συλλαλητηρίου. Ὅλα τᾶλλα ἐρχονται παρακατιανά.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Η ΠΑΠΑΡΟΥΝΑ

Ἐγὼ ἡ χαρά, τὸ φῶς ἐγὼ καὶ ἐγὼ τὸ πανηγύρι
Τῆς ἀνοιξῆς ποὺ ξάφρενα γελᾷ στὴ γέννησή μου.
Καὶ χύει ἡ ξέφοντι ζωὴ, σὰ μέσα σὲ ποτήρι,
Τὸ αἷμα της, περίφλογο κρασί μὲς τὸ κορμί μου.

Δίνω τὴ νιότη στοὺς ἀγροὺς καὶ σπέρνω τὴ λαχτὴ
Στὰ χόρτα, στ' ἀνθὰ δόλογο τοῦ πόθου ἀνατριχίλα.
Καὶ στὰ περήφανα δέντρα ξυπνῶ κρυφὴν ἀντάρα
Σὺν τῆς πορφύρας μου ἀργοσειῶ τὰ φλογισμένα φύλλα.

Ἐγὼ ὅπως τὸ ιριαντάφυλλο χλωμάζοντας δὲ σβῶν
Ζηλιάρης σὺν ὁ Χίρνοντα; μπροστά μου σταματήσιν·
Μόνο ἀπὸ πείσμα μελανὴ ποὺ τὴ Ζωὴν ἀφίνω,
Πεθαίνω μέσα στοῦ ἡλίου τὸ καφετρὸ μεθύσι.

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ

Ο ΑΡΗΓΙΑΝΟΣ (*)

Ἡ ΓΡΙΑ. Ὅσκει, ἀφέντη βεζίρη. Ἀπάνου στ' ἀντικρυνὸ βουνὶ εἶναι ἡ λιγνὴ δξεία ποὺ ἔχει στάντικρυνὸ της κλωνάρι ἡ πετροπέρικια χτισμένη τὴ φωλιά της. Ὁ βασιλιάς θὰ ἰδεῖ στὴ στιγμὴ τὴν ὑγεία του, ἅμα τὸν ἀλείψουν μὲ τὸ αἷμα τοῦ πουλιοῦ τῆς πετροπέρικας. Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ διατάξετε ἕνα νὰ πάει νὰν τὸ φέρει...

ΟΛΟΙ (συναρπυσμένοι). Ποῦ εἶπες πὼς εἶναι, γριά;

Ἡ ΓΡΙΑ. Στὴν τσίμα τᾶντικρυνὸ βουνό. Τὸ δέντρο εἶναι λιγνὸ καὶ στὸν γκαρεμὸ φυτωμένο. Ὅποιος ἀνέβει θὰ πέσει καὶ ὅποιος πέσει θὰ σκοτωθεῖ. Μὰ τὸ πουλὶ θὰν τὸ πιάσει καὶ οἱ ἄλλοι θὰν τὸ φέρουν. Ὁ Βασιλιάς τῆς χώρας θὰ σωθεῖ!...

Ὁ ΒΕΖΙΡΗΣ. Εἶναι μακριά;

Ἡ ΓΡΙΑ. Εἶπα στάντικρυνὸ βουνί...

Ὁ ΦΙΛΟΣ. Μὴν τὴν πιστέτετε, ἀρχόντοι. Εἶναι ἡ προστράτρα τοῦ Ἀρήγιανου.

Ἡ ΓΡΙΑ. Δὲν ἔχετε νὰ χάσετε τίποτα, ἀρχόντοι. Μιὰ ζωὴ ἐνὸς πουλιοῦ μονάχα ἐνὸς ἀνθρώπου. Γιὰ τὸ βασιλιά τί ἀξίζουν ἀφτά; Ἐμεῖς στὸν κόσμον μας, γιατί εἶμαι ἡ μάγισσα καὶ τὸ ξέρεῖ ἡ ἀφεντιά του, ὅταν θέμε νὰ προστατέψουμε τὸν ἀρχηγό μας τὴ στάχτη τρώμε, ποὺ θὰ πεῖ...

Ὁ ΒΕΖΙΡΗΣ. Σωστὰ λέει. Ἀμέσως νὰ τρέξετε καὶ νὰ φέρετε ἐδῶ τὸ πουλί. (στὴ γριά). Ἐσὺ θὰ μένεις ἐδῶ ὡς ποὺ νὰρθοῦν πάλιν... (κινάει νὰ μπεῖ στὴν κάμερα).

Ἡ ΓΡΙΑ (σιγὰ). Ἀφέντη Βεζίρη...

Ὁ ΒΕΖΙΡΗΣ (στρέφοντας). Τί θέλεις πάλε;

Ἡ ΓΡΙΑ. Ἡ διαταγή σου δὲ θὰ γίνεῖ. Δὲ θὰν τὴ θυσιάσει κανεὶς τὴ ζωὴ του γιὰ τὸ χατήρι τοῦ βασιλιά του. Μῆδισαν κάτου καὶ μὲ βάρεσαν οἱ σκοποὶ ποὺ τοὺς τῶπα καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν ξέρουν πόσο μεγάλος εἶναι ὁ κίντυνός τους. Ὅποιος πάει δὲ θὰ γυρίσει πάλε, μόνε θὰ φύγει, ἅμα ἀπὸ κοντὰ ἀντικρύσει τὸ χάος καὶ τὸ δέντρο...

Ὁ ΒΕΖΙΡΗΣ. Τί λές, γριά;...

Ἡ ΓΡΙΑ. Θὰν τὸ ἰδεῖς, ἀφέντη Βεζίρη...

Ὁ ΒΕΖΙΡΗΣ. Τράβα κεῖθε· (ἡ γριά παραμερίζει). Σύμβουλοι τοῦ κράτους, ὁ βασιλιάς κιντυνέει. Οἱ γιατροὶ εἶναι ἀπελπισμένοι. Τελευταῖο καταφύγιο μᾶς μένει ὁ λόγος τῆς γριάς. Ποιὸς θὰ δεῖξει τὴν ἀφοσίωσή του; (στὸν Γ'). Ἐσὺ ἐν, γενναῖε, ὀρῶ νὰ πάρεις ἀνθρώπους καὶ νὰ πᾶς νὰν τὸ φέρεις...

(*) Κοίταξέ ἀριθ. 443, 444 445, 446 καὶ 447.

‘Ο Γ’. Στις διαταγές σου εξοχώτατε.... (βγαίνει).
 ‘Η ΓΡΙΑ. Θα γυρίσει μάδεϊνά τὰ χέρια...
 ‘Ο ΒΕΖΙΡΗΣ (ἀφ’ηγά). Τί λές πάλε;
 ‘Η ΓΡΙΑ. Θα πεί πῶς οἱ ἄνθρωποι του δὲν ἤθε-
 λαν κανέναν νάνεβει τὸ δέντρο.
 ‘Ο ΒΕΖΙΡΗΣ. Θάνέβει ὁ ἴδιος τότες..
 ‘Η ΓΡΙΑ. Δὲ θυσιάζεται ὁ ἑαφτὸς ἔτσι ἐφκολα,
 ἀφέντη...
 ‘Ο ΦΙΛΟΣ. Εἶναι ἡ μάγισα!...
 ‘Η ΓΡΙΑ. Ναί, εἰμὶ ἡ μάγισα (πάει κοντά
 του).

Τὸ παρλιακὸ μὲς τῇ γωνιά
 μαλώνει κι ἀγκρουμάζεται
 ἀφ’ τῇ ξερβιά γυρνάει στεγνά
 σκουλίκι νὰ πετάει ποτέ;
 στὸ σίφουνα ποὺ μαίνεται
 σκορπίστε, πρόστυχα μυαλά,
 μὲ τὴν ὑγεία τοῦ Βασιλιά.

(γυρίζοντας στοὺς ἄλλους). Οἱ ὄρες τοῦ βασιλιά
 εἶναι μετρημένες· (στὸ Βεζίρη δίνοντάς του ἓνα μπου-
 κιλάκι). Ράντισέ τον μὲ τὸ νεραϊδομανόγαλο καὶ σοῦ
 ὑπόσχομαι νὰ ζήσει ὡς πού νὰ βρεθεῖ ὁ ἄνθρωπος
 ποὺ θὰ φέρει τὸ αἷμα τοῦ πουλιοῦ.

‘Ο ΒΕΖΙΡΗΣ. ‘Ο λόγος ἔτσι τὸ κρίνει, κύριοι.
 Κανέναν σας, κανέναν σας δὲν αἰστάνεται τὸν πόνο
 τῆς χώρας. Ἐγὼ εἰμαι γέρος πιά. Τὰ κότσα μου δὲν
 ἀντέχουν καθόλου. Ἀνεβάστε με ὡς τὴν τσίμα τοῦ
 βουνοῦ καὶ στὸ δέντρο ἴσως μπορέσω νάνεβῶ μονά-
 χος. Ὡ, γιὰτὶ τὸ δικό μου τὸ αἷμα νὰ μὴν εἶχε τὴ
 δύναμη νάναζήσει τὴ μοναδικὴν ἐλπίδα ποὺ μᾶς
 μένει; Ὡ μάγισα, δεῖξετε τώρα τὴν ἀληθινὴ σου τέ-
 χνη καὶ δὲς μὲ τὴ ζωὴ μου νὰ στηθεῖ ἡ ζωὴ τῆς
 ἐλπίδας μᾶς...

‘Η ΜΑΓΙΣΑ. Δὲν εἶναι ἡ τέχνη μου, ἀφέντη,
 ποὺ δὲ μπορῶ...

‘Ο ΒΕΖΙΡΗΣ. Ὡ λοιπόν....

‘Η ΜΑΓΙΣΑ. Εἶναι τὸ μυστικὸ τοῦ κρυμένου θη-
 σαφροῦ....

‘Ο ΒΕΖΙΡΗΣ. Ὡϊμένανε!...Ὡϊμένανε! Ἄς ἔρ-
 θει λοιπὸν γλήγορα ὁ δικός σου, καταραμένη γυναι-
 κά· (μὲ θυμό). Ἡ κατάρα ἀλάκαιρης χώρας ἄς πέ-
 σει ἀπάνου σου....

‘Η ΜΑΓΙΣΑ (μὲ χαμόγελο). Ἀφέντη Βεζίρη, δὲ
 γίνεται ἡ νύχτα μέρα....

‘Ο ΒΕΖΙΡΗΣ. Χάσου ἀπ’ ὀμπρὸς μου γλήγορα...

‘Η ΜΑΓΙΣΑ. Κάθε στράτα μου ἔχει σταδρο-
 δρόμι, ἀφέντη (ρίχνοντάς του ἓνα μπουκαλάκι). Σά-
 φίνω τὸ στερνὸ μου ἔχε γειά· (κοντὰ στὸ φίλο). Καὶ
 σὲ σένα; Σὲ σένα ποὺ μὲ γνώρισες, σὲ σένα ποὺ κα-

τάλαδές με προστράτρια τοῦ Ἀρήγιανου, (κάνοντας
 μὲ τὰ χέρια του κινήσεις κοντὰ στὸ πρόσωπό του).

μὲ τὴν ὑγεία τοῦ βασιλιά
 στὸ σίφουνα ποὺ θὰ φανεῖ
 σκορπίστε πρόστυχα μυαλά!...

(χάνεται· ἀκούγεται τὸ τραγοῦδι τ’ Ἀρήγιανου).

Νά, πέρα ἐκεῖ ὁ Ἀβγερινός!...
 Νύχτα, σὲ λίγο θὰ χαθεῖς·
 ὦ φῶς, ὦ φῶς, ὦ φῶς, ὦ φῶς,
 ὅταν σὲ λίγο θὰ φανεῖς
 ποὺ τάχα θὰν’ ὁ Ἀρήγιανος,
 ποὺ τάχα θάναί ὁ Ὡκεανός!...

‘Ο ΦΙΛΟΣ. Τραγουδάει....

‘Ο ΒΕΖΙΡΗΣ. Πάψε ἐσύ, πάψε. Κρύψου κ’ ἐσύ·
 κρυπτεῖτε ὅλοι σας. Μακριά, μακριά. Ὡ ἐλπίδα μου
 ποὺ σὲ κρατοῦσα στὰ ξεψυχισμένα μου τὰ χέρια, ὦ
 γλυκειά μου λαχτάρα, πετρωμένη στὰ βᾶθη τῆς ψυ-
 χῆς μου, ὦ τὸ στερνὸ σου χαμόγελο ἄς ἀντικρύσει
 τὸ κουφάρι μου (μπαίνει ὁ Ἀρήγιανος). Ἐλα ἐσύ
 κοντά μου. Ἐσύ ποὺ κατέχεις τὸ διαμνηνέιο κλει-
 δι, ἐσύ ὁ προορισμένος νάνοῖξεις τὴ χρυσόπορτα, μά-
 θε τὴ φριχτὴ εἰδηση ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἀνθρώπου
 ποὺ σὲ μισεῖ, ἔπως δὲν ἐμίσησε ὁ Θεὸς τὸ Σατανᾶ.
 Τοῦ βασιλόπλου οἱ στιγμὲς εἶναι πιά μετρημένες.
 Ὡ, τι κι ἂν πῶ, δὲ θὰ πῶ τὸ ξεχειλισμα τῆς ψυχῆς
 μου. Ἐσύ ἡ ἀφορμὴ τῆς καταστροφῆς μᾶς, ἐσύ νὰν
 τοῦ δώσεις τουλάχιστο τὴ ζωή. Ὡ ἂν χαθῶ, ἄς
 ζεῖ τουλάχιστο.

‘Ο ΑΡΗΓΙΑΝΟΣ (ἀνταριασμένος). Πῶς!.... Τὸ
 βασιλόπλο; ὦ τὸ βασιλόπλο;... (κάνει νὰ χωθεῖ στὴν
 κάμερά του).

‘Ο ΒΕΖΙΡΗΣ (πιάνοντάς τον). Στάσου! Δὲν εἶν’
 ἐκεῖ ἡ θέση σου. Ἀπάνου στὴν τσίμα τάντικρυνοῦ
 βουνοῦ στὸ χάος κρεμασμένο εἶναι τὸ δέντρο ποὺ ἡ
 πετροπέρικτα ἔχει στημένη τὴ φωλιά της καὶ τὸ
 δέντρο δὲν ἀντέχει στὸ βάρος ἐνὸς ἀνθρώπου. Τὸ αἷ-
 μα τοῦ πουλιοῦ τῆς πετροπέρικτας εἶναι τὸ γιαιτρικὸ
 ποὺ θὰ κάμει καλὰ τὸ βασιλόπουλο. Μὲ σπαραγμένη
 καρδιά φανερόνω σου πῶς δὲν ἀνέδθηκε κανεὶς νὰν τὸ
 σώσει. Ὅλοι οἱ γενναῖοι ἂν δὲν ἐφυγαν, ἴδιοι ἐγύρι-
 σαν. Ἡ ζωὴ σου χάρισμα, κ’ ὠϊμένα κ’ ἡ χρυσό-
 πορτα ἐλέφτερη, ἂν ἐσύ τὸ σώσεις τὸ βασιλόπουλο...

‘Ο ΑΡΗΓΙΑΝΟΣ. Ὡ τοῦ Ἀετοῦ δῶσε μου τὰ
 φτερά...ἀγάπη μου...ἀγάπη μου (κινάει νὰ φύγει βια-
 στικά).

‘Ο ΒΕΖΙΡΗΣ. Στάσου· ὀρκίσου πῶς δὲ θὰ φύ-
 γεις κ’ ἐσύ...

‘Ο ΑΡΗΓΙΑΝΟΣ. Νὰ ὀρκισθῶ; ἂ στὸν νερό μου!...
 στὸν νερό μου! Τὸ δρόμο μόνο πέτε μου τὸ συντομώ-
 τερο. Ὡ ξέρω...μάννα μου πῶς σὲ χρειάζομαι...βγά-

νει τὸ φτερό τῆς νυκτερίδης, τὸ τρέβει καὶ ξεκινάει. Στὴν πόρτα ἀντικρύζεται μὲ τὴ μάγισσα).

Ἡ ΜΑΓΙΣΑ. Εὐλογημένη ἡ ὥρα ποὺ θὰ σοῦ κάμω καλὸ...

Ὁ ΑΡΗΓΙΑΝΟΣ Μάννα μου.... (πέφτοντας στὰ γόνατά της). Τὸ ξέρεις, μάννα μου...

Ἡ ΜΑΓΙΣΑ. Σήκω παιδί μου, σήκω. Τὸ βαςίλοπουλο θὰ ἔγινε καλὰ. Δὲ χρειάζεται αἷμα, οὔτε πουλιοῦ αἷμα. Ἀρχόντοι, ἐδεῖξατε μόνο τὴ στοργή σας καὶ τὴν ἀγάπη σας. Τὸ τραγοῦδι σου, γυιέ μου, μόνο τὸ τραγοῦδι σου θὰν τὰναζήσει...

Ὁ ΑΡΗΓΙΑΝΟΣ. Μάννα μου, τὴ ζωὴ μου...

Ἡ ΜΑΓΙΣΑ. Σήκω! Σήκω! (τὸν σηκώνει). Τὸ βάλσαμο ποὺ ξανανιώνει ρίχνω στὸ τραγοῦδι σου. (ἔρχεται κοντὰ στὴν πόρτα τοῦ ἄρρωστου καὶ χερσὸν μετὰ πυράδοξα).

Ἀερικά, ποὺ ἡ ἀφέντισσα
προστάζει πάντα καὶ καλεῖ
μὲ τὸ τραγοῦδι ποὺ θὰ πεῖ
κινεῖστε ἀπὸ τὰ σύμφερα
νὰ φέρετε τὰ θάνατα νερά
καὶ ὁ ἄρρωστος μας γλήγορα
νὰ βρεῖ τὴν πρώτη του τὴ γειά.

(στὸν Ἀρήγιανο). Τραγοῦδα· κατέδα καὶ τραγοῦδα κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό του.

Ὁ ΑΡΗΓΙΑΝΟΣ. Ἡ εὐχή σου, μάννα μου. (Τρέχει βιαστικά).

Ἡ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΙΣΣΑ (ἀπὸ μέσου). Παιδί μου.... παιδί μου! λαχτάρα μου!...

Ὁ ΒΕΖΙΡΗΣ (κλαίοντας παραμερισμένος). Ἀχ! τῶν γραφτῶν τὴ δόναμη δὲν τὴν ξεφεύγω!...(πιηγαίνει στὴ γριά). Ἀκου με, καταραμένη μάγισσα. Τὰ γένεια τοῦτα τὰσπρισμένα δὲν τὰ καταράστηκαν τὰ χρόνια. Ὅμοια λαχτάρα, σὰν τοῦ γιου σου μὲ κρατάει στὴ ζωὴ. Τὸ ἀγέρι ποὺ μὲ πόθο λαχταροῦσα κ' ἔκρυβα μὴν τὸ ματιάσει ἡ πνοὴ τῆς νιότης σὰν σὲ μένα, τὴ ζωὴ μου τὴν ὀρίζει. Δὲ ζῶ, παρ' ὅσα φύλακας τῆς πιὸ πολύτιμης ποὺ ἐτάχτηκε κληρονομιάς· δὲν εἶμαι..

Ἡ ΓΡΙΑ. Βεζίρη ἀφέντη, ὁ τάφος εἶναι ποὺ καλεῖ τὰ γερατειά, καὶ τὰσπρα δὲν τὰ ὀρίζουν τὰ δεσμά... Ἀκου! (ἀκούγεται τὸ τραγοῦδι τοῦ Ἀρήγιανου).

Μὲς τὸ τραγοῦδι μου κυλᾶν
τὰ μαγικά τὰ βότανα
κ' εἶναι ἡ ζωὴ ποὺ τὰ ζητάει.
Ἀπλῶσε, ὦ νιότη, τὰ φτερά
τὰ χρόνια σπρώξε ποὺ περνᾶν
κ' ἔλα προσμένει σε ἡ χαρά!...

ΣΥΓΓΡΑ ΡΩΜΙΕ

ΣΚΟΤΩΜΑ ΤΑ ΦΙΔΙΑ

Στὴν Τριπολιτσά στὰ χτήματα τοῦ παπποῦ μου εἶχαμε ἓνα χωρὶκὸ ποὺ δούλευε ταχτικά σ' αὐτά, τὸν λέγανε Πανάγο καὶ τὸ παράνομά του Μπογᾶ. Ὁ Πανάγος εἶχε μιὰ μανία στὴ ζωὴ του νὰ κυνηγάει καὶ νὰ σκοτώνει τὰ φίδια. Τὴ μανία του αὐτὴ τὴν ξέρανε πολλοί. Τσοπάνηδες, δραγάτηδες, ἀγωγιάτες, ἀπὸ τὸ Πετρώρι, τὸ Μερκοβοῦνι, τὸ Μπεντένι, τὰ χωριδάκια ποὺ εἶτανε στὰ χτήματα τοῦ παπποῦ μου, κάθε τόσο ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ τὸν πύργο μας τοῦ φέρνανε καὶ μαντάτα γιὰ φίδια καὶ φιδωφωλιές. Στὸν πύργο τοῦ Πατούσα, στὸ λινὸ, κοντὰ στὸν ὄχτο, κάθε πρωτὴ βγαίνει καὶ λιάζεται ἓνας φίδαρος πέντε πήχες. Στάσδεστοκάμινε στὸ πηγαδάκι, βγαίνει ἓνα φίδι θεριακωμένο. Στὴ μυγαλίτσα στ' ἀμπέλια τοῦ Κεφαλόγιαννη φιδωφωλιά ὑπάρχει. Ὁ Πανάγος μόλις ἐπαίρνε τὴν εἶδηση ἄρπαζε τὸ φτιάρ κ' ἔτρεχε. Ἀφίνει καὶ δουλειὰ καὶ φαί καὶ ἔλα, δὲν τὸν ἐνοιαζε νὰ περπατήσει δυὸ καὶ τρεῖς ὥρες, τοῦφτανε νὰ βρεῖ τὸ φίδι καὶ νὰ τὸ σκοτώσει κ' ἔμενε πιὰ χιλιεσχαριστημένος.

Νὰ σὰς ξομολογηθῶ τώρα τὴν ἀμαρτία μου κ' ἐγώ. Κεῖνο ποὺ πάθαινε ὁ Πανάγος μὲ τὰ φίδια, τὸ παθαίνω κ' ἐγώ μὲ τὰ ἀτιμα λόγια τῶν καθαρειουσσιάνων γιὰ τὴ δημοτικὴ μας, ποὺ μοῦ φαίνονται σὰ φίδια φαρμακερὰ καὶ ἐποὶ ἀκούσω πῶς μιλάνε γιὰ γλώσσα τρέχω νὰ τὰ χτυπήσω, νὰ χτυπήσω τὴ συκοφαντία καὶ τὴν ψευτιά. Δὲν πάει νὰ τὸ παινευτῶ ὁ ἴδιος, μὰ δὲν μπορῶ νὰ κρύψω κιόλας αὐτὸ ποὺ μοῦ γίνηκε σωστὴ μανία. Στὸν καφενὲ ποὺ συχνάζω μερικοὶ φίλοι μου, λές καὶ καταλάβαινε τὴ μανία μου καὶ πολλὰς φορὲς μοῦ λένε·

— Νά, σὲ κεῖνο τὸ τραπέζι μιλάνε γιὰ τὴ γλώσσα. Ἔμπα τους.

Καὶ μοῦ χαμογέλανε πολλὰς φορὲς ὅπως χαμογελούσανε τοῦ Πανάγου κ' ἐκεῖνοι ποὺ τοῦ φέρνανε εἰδησες γιὰ τὰ φίδια. Δὲ μετάνιωσα ὅμως ποτὲ μήτε θὰ μετανιώσω γιὰ τὴ μανία μου αὐτὴ, ὅπως δὲ θὰ μετάνιωσα καὶ ὁ Πανάγος γιὰ τὸ κυνήγημα τῶν φιδιῶν ἂν, καὶ καθὼς ἔλεγε, κάποτε τὴν ἐπαθε καὶ τὸν δάγκωσε μιὰ δεντρογαλιά. Μάλιστα γίνηκε ἀπὸ τότες πιὸ φανατικὸς στὸ κυνήγι του.

Κ' ἐμένα μιλήσανε κάτι δικαί μου μὲ πικρὰ λόγια γιὰ τὴ μανία μου αὐτὴ.

— Βρὲ τί θέλεις, ἐσύ, ποὺ ἀνακατεύεσαι μ' αὐτούς; Τί θέλεις στοὺς παλιοκαφενέδες, στοὺς πα-